

**ЭМНЕ ҮЧҮН
НАМАЗ
ОКУЇДУЗ?**

Эмне үчүн намаз окуйбуз?

Бишкек - 2014

УДК 29
ББК 86.38
Э 56

Которгон: Кадырулла уулу Султан

756 Эмне үчүн намаз окуйбуз? –Б.: 2014. -80 б.

ISBN 978-9967-453-49-4

Бул китеп Кыргызстан мусулмандарынын
Дин башкармасынын уруксаты менен басылды.
№16. 06.03.2014-жыл

Э 0403000000-13
ISBN 978-9967-453-49-4

УДК 29
ББК 86.38

“Голден принт” басмасында басылды

БАШ СӨЗ

Мээримдүү жана Ырайымдуу Аллах Тааланын аты менен баштаймын. Пендени бардык макулуктардан кереметтүү кылып жаратып, өзүн эстеп ибадат кылуусу үчүн беш убак намазды берген Аллах Таалага мактоолор болсун.

Аллахтын сүйүктүү пендеси жана кулу, намазды көздүн карегиндей сактаган Пайгамбарыбыз Мухамматка Аллахтын салам салаваттары болсун.

Урматтуу окурман! Колунуздагы бул китепчеден намаздын шарттары, намаз окуунун пайдалары жана намаз окубай коюунун зыяндары тууралуу маалымат ала аласыз. Намаз - бул, мусулманга берилген белек. Мусулман адам намаз окуу менен бир күндө беш жолу жаратуучусу менен байланышат. Бир күндө беш жолу күнөөлөрдөн тазаланат. Намаз окуу менен ыйманын бекемдейт. Намаз окуу менен бузукулук жана күнөдөн алыстайт. Намаз окуган адамдын дүнүйө жашоосунда береке, Акырет жашоосунда бакыт болот.

Намаз - диндин түркүгү. Ошондуктан, ар бир өзүн мусулманмын деп эсептеген адам, намазды толук жана тура окуусу зарыл.

Ушул китепчени окуп чыккан ар бир окурман намаз окуп, намазын толук жана тура аткарууга жетишет деген ниеттебиз. Бир гана Аллахка сыйынабыз, Андан жардам сурайбыз, кетирген күнөөлөрүбүздү кечирүүсүн суранабыз. Ага таянабыз жана Ага тобокел кылабыз.

Абдүшүкүр Нарматов

Кириш сөз

Баардык алкыш - мактоолор жана хамд шүгүрлөр Мээримдүү жана Ырайымдуу Аллах Таалага болсун. Акыркы пайгамбары болгон Мухаммад пайгамбарыбызга Аллахтын салават саламдары болсун:

Исламда Намаз күбөлүк келтирүү келмесинен кийинки эң улук ибадат жана башка ибадаттардан айырмаланып дене, тил, жүрөктү камтыган эң маанилүү амалдардан. Намаз ыймандан кийинки эң биринчи буйрулган ибадат.

Намаз, Куран, Сүннөт жана Ижмаъ менен фарз ьайн {арбир инсан аткарганга милдеттүү} балгон амал.

Намаз- башка ибадаттардан айырмаланып “Миъраж кечесинде” асманда, Аллах Таала Өзү, эч бир ортомчусуз буюрган ибадат. Исламдын башка рүкүндөрүнөн айырмаланып мусулман адам балагатка жеткенден тартып, кандай гана акыбалда болбосун аткарууга милдеттүү. Бир гана аялдардын хайз- нифасы келгенде гана аткарбаганга уруксат берилген.

Булардын баары намаздын денгээлин көрсөтүп аткарууга зарыл болгон ибадат экенин далилдейт.

Ошого карабастан биздин заманыбызда дүнүйөнүн арзыбаган убактылуу ырахатына, оюн-зооктордун түрлөрүнө азгырылганды-гыбыз себептүү адамдардын арасында намазга кош көңүл кароо жана намаздын акыларын толук аткарбагандар көбөйдү.

Ошол үчүн намаздын кадыр - баркын жана кош көңүлдүктөн окубай коюунун коркунучун эскертүүгө муктаж болдум.

Бул “Эмне үчүн намаз окуйбуз?” – деген китеп намаздын фазилети тууралуу Куран жана Сүннөттөн намаз окуганга чакырган жана намазды таштагандан эскерткен көптөгөн далилдерди камтыган китеп. Убакыты жок адамдар үчүн жеңил болсун үчүн негизги мазмунунан чыкпай жана ашыкча сөдөрсүз, колумдан келшинче кыскартып жазууга аракет кылдым.

Ушул китепти окуган бардык адамдарга пайдалуу болушун Аллах Тааладан үмүт менен суранып кетем.

Мухаммад Исмаъл Мукаддим

БИРИНЧИ БӨЛҮК

Намаздын фазилеттери жана ага кызыктыруу {үгүттөө}

1}. Намаз исламдын шахада келмесиден кийинки эң улук ибадат

Аллах Таала мушриктер жөнүндө Куранда:

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَأِخْوَانُكُمْ

فِي الدِّينِ وَنُفَصِلُ الْأَيْتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

“Эгер алар тооба кылып, намазын толук аткарып, зекет беришсе, анда алар силердин диндеш тууганыңар”- деп айткан. (тооба: 11)

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Муъазды Йеменге жөнөтүп жатып: “Сен ахли китеп ээлерине жөнөп жатасың. Эң биринчи жалгыз Аллах Таалага ибадат кылууга чакыр.

Эгерде кабыл кылышса анда Аллах Тааланын күнү – түнү беш убакыт намаз окууну парз кылганын кабар бер,....” – деди.
{Бухари, Муслим}

Бул хадисте да Пайгамбарыбыз намаздын зарылдыгын белгилеп Аллах Таалага ыйман келтиргенден кийин эле намаз окууга чакыр, - деп Муъазга буюруп жатат.

2}. Намаз – диндеги эң зарыл нерсе.

Намаз шахада келмесинен кийинки улук ибадат. Анын диндеги орду баштын денедеги ордундай. Башсыз жашоо жок болгондой эле намазсыз да дин болбойт.

Муъминдердин амири Умар бин Хаттоб кол астындагы шаарларга кат жазып: “Мен үчүн силердин ишиңердин эң зарылы намаз, ким намазды сактаса ал динин сактаптыр, ким жок кылса, андан башкасын жоготуу тез эле. Намазды калтырган инсанда, исламдан эч кандай насиби жок,” – деген экен.

Намаз диндеги башка ибадаттарга жардамчы, эмнеге дегенде ал Аллах Тааланын улуктугун, "ибадат" – бул моюн сунуу, баш ийүү экенин жана сооп менен күнөөнү бир күндө беш маал эске салат. Ошондо гана пендеге ибадаттарды аткаруу жеңил болот, ошон үчүн Аллах Таала Куранда:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا

بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

“Сабырдуулук жана намаз менен {Менден} жардам сурагыла”- деп айткан.

{Бакара: 153.}

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Иштин башы Ислам, анын түркүгү намаз”-деген.

Чатырды тургузуп турган түркүк сымал намаз да диндин түркүгү. Эгерде чатырдын түркүгү болбосо, миң казык чатырды тургуза алабы? Албетте тургуза албайт.

3}. Намаз фарздардын жана рүкүндөрдүн эгизи.

Намаз Куранда эң көп эскерилген ибадаттардан. Кээде намаздын өзүн баса белгилеп эскертилген:

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ ﴿١١٤﴾

“(Оо, Мухаммад!) Күндүздүн эки тарабында (түшкө чейин жана түштөн кийин) жана түндүн бир бөлүгүндө намаз оку!” (Худ: 114)

Кээде сабырдуулук менен бирге эскертилет:

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ

مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

“Эй ыйман келтиргендер! Сабырдуулук жана намаз менен {Менден} жардам сурагыла.” (Бакара: 153)

Кээде зекет менен бирге эскертилет:

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

“Намаз окугула, зекет бергиле жана рүкү кылуучулар менен рүкү кылгыла” {намаз окугула}. (Бакара 43)

Кээде жакшылык кылуу менен бирге эскертилет:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا

رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

“Эй ыйман келтиргендер! Рүкү сажда кылып, Эгеңерге сыйынгыла жана жакшылык кылгыла.” (Хаж: 77)

Куранда намаз канча жолу парз амалдары менен бирге эскерилгени менен ар дайым намаз биринчи айтылган.

4}. Намаз бардык ибадаттардын башы {башаты}.

Ар бир пенде намазды бүт денеси, ички жана сырткы амалдар менен аткарууга буйрулду.

Бул ибадат {намаз} жүрөк, тил жана дене мүчөлөрүнүн ибадаттарын өзүнө камтыйт.

Аллах Таала Куранда:

﴿قَوْمُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ﴾

“Аллахка мойун сунган абалда тургула” – деп айткан. (Бакара: 238)

Башка ибадаттарга салыштырмалуу, Аллах Таала намаз окуп жатканда тамактанууну, суусундук ичүүнү, эки тарапка кароону жана кыймылдоону тыюу салды. Башка ибадаттар болсо дене мүчөлөрдүн кээбирине парз кылынып кээбирне парз кылынган эмес.

Мисалы: Орозо кармаган адам тамак жебейт бирок кыймылдаса жана сүйлөсө болот. Ажылык ибадатын аткарып жаткан кыймылдайт, сүйлөйт, тамактанат жана суусундук ичет. Намазда болсо, ибадаттардын бардык түрү бар. Намаз жүрөк, акыл, дене жана тил ибадаттарын да камтыйт.

Тил менен: Такбир, аъзу, бисмилла, Куран, хамд, истигфар жана дуба айтуу.

Дене мүчөлөрү менен: Кыямга туруу, рүкүгө баруу, түздөнүү, саждага баруу, саждадан көтөрүлүп олтуруу.

Акыл менен: Окуп жаткандарына ой жүгүртүү, түшүнүү, кылып жаткан ибадаттын кадырын билүү.

Жүрөк менен: Аллахтан коркуп туруу, жакшылыкты соопту үмүт кылуу, жумшактык, каалоо, ырахаттануу, баш ийүү жана ыйлоо.

5}. Намаз Аллах Тааланын буйругу.

Аллах Тааланын буйругуна баш ийүү зарыл, ошондой эле буйругун аткарганга шашылуу керек.

Аллах Таала Куранда:

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا
أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ

“Аллах жана Анын элчиси бир ишти буйруган убакта, момун эркек жана момун аял үчүн {Аллахтын өкүмүн таштап} өз иштеринен бир ишти тандоо уруксат эмес.”- деп айткан. (ал- Ахзаб: 36)

Аллах Таала Куранда:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ
وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ۗ

“Алар бардык ибадаттарды калыс Аллах үчүн гана кылууга, андан (жеке кудайга сыйынуудан) башка динден жүз бурууга, намаз окууга, зекет берүүгө буюрулушкан эле жана дал ушул гана Туура Дин!”- деп айткан. (Баййина 5)

Ошондой эле:

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ ﴿٣١﴾

“{эй Мухаммад} Ыйман келтирген пенделериме айткын: Намаз окушсун.....” (Иброхим: 31)

Дагы бир аятта Аллах Таала:

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ﴿٤٣﴾

“Намаз окугула...” -деп буюрган. (Бакара: 43)

Узун хадисте, Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Аллах Таала силерди намаз окууга буйруду.

Намаз окусаңар эки жакка карабагыла,”- деген. (Хадис сахих)

6}. Намаз Пайгамбарыбыздын эң акыркы осуяты.

Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) оорусу катуулап, бул дүйнө менен коштошуп, өлүм астында жатканда намазга осуят кылуу менен чектелди.

Али (Аллах андан ыраазы болсун): “Аллахтын элчисинин – “Намазга бекем болгула, намазга бекем болгула, кол астыңардагыларга зулумдук кылуудан, Аллахтан корккула”- деген акыркы сөзү болду,” - деп кабар берет. (Хадис сахих)

Анас бин Малик (Аллах андан ыраазы болсун): “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) өлүм астында жатканда, гаргара кылып жатып акыркы осуяты: “Намаз, намаз, кол астыңардагыларга зулумдук кылуудан Аллахтан корккула, ” – деди,”- деп кабар берди. (Хадис сахих)

7}. Намаз мусулмандын кылган ишинин күзгүсү жана жүрөгүндө динди канчалык улуктагандыгынын таразасы.

Намаз – бул кылган амалдардын таразасы. Дарыгерлер градусник менен ысытманы текшергендей – бул тараза менен ар бир инсан ыйманын көбөйүп – азайганын байкаса болот.

Анас (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчисинен (ага Аллахтын салават саламдары болсун) риваят кылат: “Кыямат күнү пенде эң биринчи суралатурган нерсе намаз. Эгерде туура болсо башка амалдарыда туура болот. Эгерде туура эмес болсо башка амалдарыда туура эмес болот”.

Намазды кош көңүл кароо – бул исламга кош көңүл кароо. Эмнеге дегенде инсандын намазда канчалык үлүшү болсо ошого жараша анын исламда да үлүшү бар.

Ошол үчүн исламга аракетин канчалык экенин билгиң келсе намазга аракетин канчалык экенин кара. Жүрөгүндө исламдын орду канчалык экенин билгиң келсе жүрөгүндө намаздын орду канчалык экенин кара. Эгерде

инсан ыйманы канчалык экенин өлчөгүсү келсе анда намазды канчалык улуктаганын карасын.

Хасан (Аллах андан ыраазы болсун) айтты: “Эй адам баласы! Дининде кайсыл нерсени сен кадырлап барктайсың, эгерде сен намазды кадырлап барктабасаң?!”.

8}. Намаз – бардык диндердин негизи.

Намаз – эң байыркы ибадаттардан. Эмнеге дегенде ал ыйман менен байланышкан ибадат.

Мурдагы диндердин баарында намаз окуу болгон. Ал диндерден көп ибадаттар өчүрүлүп бир гана намаз калган, ошол үчүн намаз жок динде жакшылык жок. Ошол үчүн Аллахтын бардык элчилери жана пайгамбарлары намаз окууга үндөшкөн. Аллах Таала Ибрахим (Алайхиссалам) дын дубасы жөнүндө кабар берип, мындай деген:

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي

“Оо Роббим! Мени жана урпактарымды намаз окуучу кыл.”- (Ибрахим: 40)

Аллах Таала Исмайыл (Алайхиссалам) жөнүндө Куранда:

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ

مَرْضِيًّا

“Ал {ысмайыл} өз үй бүлөсүнө {жана өз элине} намаз окууну, зекет берүүнү буйручу эле.”- деп айткан. (Марям 55)

Аллах Таала Муса (Алайхиссалам) га:

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ

لَذِكْرِي

“Чындыгында, Мен Аллахмын Менден башка сыйынууга татыктуу зат жок. Мага сыйын жана Мени эстөө үчүн намаз оку”.- деп айткан. (Тоха: 14)

Иса (Алайхиссалам) дын энеси Марямды периштелер чакырып:

يَمْرَيْمُ أَقْنِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَأَرْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿١٧﴾

“Эй Марйам! Аллахка мойун сунуп, Эгеңе сажда кыл. Намаз окуучулар менен чогуу намаз оку”. -дешкен. (Аали Имраан: 43)

Иса (Алайхиссалам) Роббусунун ниъматын айтып, мындай деген:

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ

وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾

“Ал мен кайда гана болбойун мага кут даарытты, тирүү турганымда мага намаз окууга, зекет берүүгө осуят кылды”. (Марям 31.)

Аллах Таала Исраил урпактарына:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ
وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

“Биз Исраил урпактарынын убадаларын алганбыз: Силер Аллахтан башка эч кимге сыйынбагыла, ата- энеңерге жакшылык кылгыла, намаз окутула жана зекет бергиле дедик”.-деген. (Бакара: 83)

Аллах Таала пайгамбарыбызга (ага Аллахтын салават саламдары болсун):

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ﴿١٣٢﴾

“{эй Мухаммад} үй бүлөңдү намазга буйруп, жана ага (намазга) сабырдуу болууга көндүр..”- деп айткан. (Тоха 132)

9}. Намаз – бул ыйман.

Аллах Таала Куранда намазды ыйман деп атады:

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ

“Аллах силердин ыйманыңарды жок кылбайт”. (Бакара: 143).

Бул аятта ыйман деп, “байтул макдиске карап окулган намазды” - айтып жатат.

Ошондой эле Аллахтын элчисинин узун хадисинде: “Мен силерди Жалгыз Аллах Таалага ыйман келтирүүгө буйруймун, билесинерби, жалгыз Аллах Таалага ыйман келтирүү эмне экенин?” - деп, кайра өзү Ал: “Аллахтан башка сыйынууга татыктуу зат жок жана Мухаммад анын элчиси деп күбөлүк келтирүү жана намаз окуу, зекет берүү, орозо кармоо” деди. Бухари жана Муслимде келген. Бул хадисте Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун): Намазды “ыйман” - деди.

10}. Намаз – бул эки жүздүүлүктөн айрылуу.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) : “Ким жамаат менен кырк күн биринчи такбирге жетишип намаз окуса ага эки нерседен: Тозок отунан жана эки жүздүүлүктөн алыс болуу жазылат,” - деди. {Хадис хасан}

Абу- Саъид (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчисинен (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Кыямат күнү ыйман келтирген бардык эркек жана аял Аллах Таалага сажда кылышат. Бул дүйнөдө эл көрдү, эл укту үчүн сажда кылгандар, сажда кылганга аракет кылышат да бели катып сажда кыла алышпайт,” – дегенин укту деди {хадистин жалпы мааниси}. Бухаринин хадис жыйнагында келген.

Булардын сажда кыла албаштыгы, алар бул дүнүйөдө чын ыклас менен Аллах Таалага сажда кылбагандыктарынан.

Сажда аркылуу Аллах Таала моомундар менен эки жүздүүлөрдү айырмалап койот.

Аллах Таала Куранда:

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا

يَسْتَطِيعُونَ ﴿١٣﴾

“Кыйамат күнү, Балтыр ачылып, (бардык элдер) сажда кылууга чакырылганда, алар (мушриктер сажда кылууга) жарабай калышат..”- деп айткан. (Колам: 42)

Кыямат күнү моомундар Аллах Тааланы көргөндө саждага жыгылышты, мунафыктар болсо сажда кылууга чыкырылганда алар сажда кылууну каалашат, бирок сажда кыла алышпайт. Алар бул дүнүйөдө сажда кылбагандыктары үчүн тиги дүнүйөдө да сажда кыла алышпайт. Экөөнүн айырмасы сажда да болду.

Аятты улап:

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى

السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ ﴿١٣﴾

“Көздөрү жерге кадалып, аларды кордук орогон абалда (турушат) Алар (дүйнө жашоосунда) сак-саламат болуп (сажда кылууга жарап) турганда саждага чакырылышкан эле. {бирок алар бул дүнүйөдө сажда кылуудан баш тартышкан} . (Колам: 43) .

11}. Намаз Аллах Тааланын сүйүктүү пенделеринин жолу.

Аллах Таала Куранда:

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٦﴾

“Момун эркектер менен момун аялдар бири- бирине көмөкчү. Алар жакшылыкка

чакырыш, жамандыктан кайтарышат. Намаздарын толук окушат, зекет беришет. Аллахка жана анын элчисине мойун сунушат. Ошолорду Аллах Өз мээримине бөлөйт. Албетте Аллах Кудуреттүү, Даанышман.” - деп айткан (тоба: 71)

Амр бин Марро (Аллах андан ыраазы болсун) айтты: “Аллахтын элчисинин алдына бир киши келип: “Эй, Аллахтын элчиси, эгерде мен Аллахтан башка сыйынууга татыктуу зат жок жана сени Аллахтын элчиси деп күбөлүк келтирсем, беш убакыт намаз окуп зекет берсем, рамазан күнү орозо кармап, түнү намаз окусам мен кимдерден болом?” – десе, Аллахтын элчиси: “Чынчылдардан жана шейиттерден болосуң,”- деди. {Хадис сахих}

Чынчылдар {сыддыкиин} жана шейиттер Аллах Тааланын пайгамбарлардан кийинки эн сүйүктүү пенделери. Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) эн жакын досу Абу- Бакр да, “Ас-Сыддык”- деп аталчу.

12}. Намаз жер жүзүндөгү баардык маклуктардын ибадаты.

Аллах Таала Куранда:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالطَّيْرِ صَتَفْتِ كُلِّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

“Асман менен жердеги ар бир заттын, а түгүл катар катар учкан куштардын да Аллахты аруулаганын көрбөйсүңбү? Алардын баары өздөрүнө таандык намаздарын таспилерин билишет. Аллах алардын эмне жасап жатышканын Билүүчү.” - деп айткан. (Нур: 41)

Бул аятта бардык намаз окуйтурган жана тасбих айта турган, өзү окуйтурган намазын жана айтатурган тасбисин билди – деп айтылып жатат.

Канаттуулар да таспи айтышып, намаз окушат, бирок алардын тасписин намазын

Аллах Таала гана билет. Ошондой эле жиндер да адамдарга окшош эле намаз окуганга буйрулган, Аллах Таала Куранда:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

“Мен жин жана адамдарды Өзүмө ибадат кылуу үчүн гана жараттым.” - деп айткан.
(Зарият: 56)

Периштелер да намаз окуйт. Аллах Таала Куранда:

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ

الصَّافُونَ ﴿١٦٥﴾

“(Периштелер айтат:) «Биздин бардыгыбыздын белгилүү орундаражаларыбыз бар. Жана биз (Аллахтын кызматында) сап тартып туруучуларбыз.» - деп айткан. (Соффат: 164-165)

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Периштелер Аллахтын

алдында сапка тургандай болуп сапка турбайсыңарбы? – деп айтты, анан периштелер кандай сапка турушканын айтып: “Алар биринчи сапты толуктап анан андан кийинки сапты толуктайт, саптарында түз болушат,” – деди. *(Бухариде келген.)*

Аллах Таала биздин саптарыбызды периштелердин саптарындай кылып башка үммөттөрдөн айырмалады. Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) айтты: “Саптарыбыз периштелердин саптарындай кылынды.” (Имам Муслим хадис жыйнагында келген)

Периштелер муъминдер менен бирге намаз окушат. Аллахтын элчиси: “Эгерде имам “амин” десе, силерда “амин” дегиле. Кимдин “амин” дегени периштелердин “амин” дегенине туш келсе, анын мурда кылган күнөөлөрү кечирилет,” – деди. *(Бухариде келген.)*

13}. Намаз – бул ибадаттардын эң жакшысы.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Намаз бул Аллах Тааланын эң жакшы буйругу, ким көбөйтө алса көбөйтсүн,” – деди. { хадис хасан }

Намаз – бул Аллах Таала бизге шариат кылып берген ибадаттардын ичинде эң абзели. Намаздын парзы, парз амалдардын эң абзели, сүннөтү жана нафили сүннөт жана нафил амалдардын эң абзели.

Аллах Тааланын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Эң жакшы амал {кылган ишинер}, бул өз убагында окулган намаз,” – деди. {Муслимде келген.}

Миьдаан бин Абу- Талха (Аллах андан ыраазы болсун) : Аллахтын элчисинин кызматчысы Савбанды жолуктуруп ага: “Аллах Таала мени бейишке киргизе турган амал жөнүндө кабар бер, мен аны кылайын,” -дедим. {риваят кылган шектенип} же “Аллах Таалага сүйкүмдүү болгон амал жөнүндө кабар бер,”- дедим, дейт. Ал, унчуккан жок. Мен дагы кайталап сурадым. Ал унчуккан жок. Мен үчүнчү жолу сураганымда, ал: “Мен ушул жөнүндө Аллахтын элчисинен

сураганымда, Ал: “Сен Аллахка көп сажда кыл, ар бир кылган саждаңа Аллах Таала сенин даражаңды көтөрөт жана ар бирөөнө күнөөндү кечирет,” – деди.”- деп кабар берди. {Муслимде келген.}

14}. Намаз Аллах Таалага жакындоо жана мээримине жеткирүүчү жол.

Намаз муъминдин Аллах Таалага жакындай турган жана куткаруу сурай турган маалы {убактысы}. Намаз окуган пенде менен Роббусунун ортосунда эч кандай ортомчу болбойт.

Намаз окуганда пенденин Роббусуна болгон сүйүүсү көрүнөт. Эмнеге дегенде, сүйгөн өз сүйгөнү менен жалгыз калуусунан ырахаттуу нерсе жок. Сүйгөнү менен жалгыз калып өз максатына жетет.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) айтты: “Пенденин Аллахка эң жакын болгону анын саждада турган убагы, сажданарда дубаны көбөйткүлө,” – деп, айтты. {Муслимде келген}

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Каъб бин Ыжрага (Аллах андан ыраазы болсун) : “Намаз бул жакындоо” – деди. {Хадис хасан}

Абдулла бин Масъуд (Аллах алардан ыраазы болсун) : “Ким намазда турган болсо ал Падышанын эшигин каккылагандай, ким Падышанын эшигин каккыласа ага тез арада ачылат,” – деди. {Бухариде келген}

Аллах Таала Куранда:

كَلَّا لَا تُطِيعُهُ وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾

“Сажда кылып, {Аллахка} жакында.”- деп айткан. (Алак :19)

Ким сажданы көбөйтсө ал Аллах Таалага ошончолук жакын болот. Эмнеге дегенде сажда кылуу, Аллах үчүн жүзүн жерге коюу – бул сыйынуунун жана Аллахтын алдында өзүн кор сезип, өзүн пенде экендигин көрсөтүүнүн, моюн сунунун жеткен чеги. Сен өзүңдү канчалык ызаттуу, текеберлүү сезүүдөн алыс болсоң ошончолук бейишке жакындайсың.

Ким Аллах Таалага кулдук кылып өзүн төмөн сезсе Аллах Таала анын даражасын көтөрөт.

15}. Намаз – бул жакшы кулк мүнөздүн медресеси.

Аллах Таала Куранда:

﴿ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢﴾

﴿ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٣﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾

﴿ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٥﴾

“Чынында инсан чыдамсыз жаратылган. Эгер аны жаман (тагдыр) кармаса, чыдамсыздык кылат. Жакшы (тагдыр) кармаса кызганчаак болуп калат. Намаз окуучулар гана андай эмес. Алар намаздарын дайым окушат.”- деди.
(Ма'ариж: 19-23)

Бул аятта намазга бекем болгондорду өзгөчө белгилеп намаз окубагандардан айырмасын жана адеп-аклагын айтып жатат.

Жаман кулк — мүнөз жана жаман адаттардан, жаман нерселерден инсандын айрылуусуна намаздын таасири чоң ошон үчүн Куранда ыйман келмесинен кийин эле намаз айтылып жатат. Аллах Таала Куранда:

آتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنِ
الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ
أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

“(Оо, Мухаммад!) Өзүңө вахий кылынган Китепти (Кураанды адамдарга) окуп бер жана намазды (калтырбай) орундат. Чынында, намаз бузук жана күнөө иштерден кайтарат. Аллахты зикир кылуу эң улук нерсе. Аллах силердин эмне жасаганыңарды билип турат.”- деди.
(Анкабут: 45)

Намаз – жиркеничтүү, төмөн жана ышлас нерселерден өйдө улук нерселерге, туура көз карашка, туура ой жүгүртүүгө алып чыгат.

Ошондой эле намаз, намаз окуган инсандын жүрөгүнө ыйманды жакшы көрсөтүп, сүйдүртүп, каапырлыкты, фаасыктыкты, жиркеничтүү нерселерди жана күнөөнү жаман көрсөтөт. Бул нерселердин баары качан гана намаз-чыныгы ыклас, сүйүү жана жалгыз Аллах Таала үчүн окулса гана ишке ашат.

Намаз – бул, ар бир намаз окуган инсанды жакшы кулк – мүнөзгө иш жүзүндө тарбиялай турган адеп – медресеси. Инсандын жүрөгүнө тартипте жана сергектикте жүрүү данын тигет. Ошондой эле жашоонун бардык нерселерде эреже менен жүрүүнү, убакытты кылдат пайдаланууну үйрөтөт. Ошону менен инсан өз тилек максатына, сабырдуулукка, бейпилдикке жана жоопкерчиликтүү болгонду жана акылын пайдалуу, зарыл нерселерге жумшаганды үйрөнөт.

16}. Намаз- бул ырахат жана кубаныч.

Намазда Аллах Тааладан башка эчким билбеген руханий азык жана чоң руханий рахат бар. Бул азык рухтун суусунун кандырып, нафстин каалоо – кумарын жумшактыкка жана тынчтыкка алып келет. Ошондой эле Аллах Таала пайгамбары аркылуу түшүргөн кабардан капилетте калуудан сактайт.

Намаз көптөгөн руханий орууларга шыпаа. Кылымдар боюу канчалаган акылмандар жана табыштар көптөгөн тажрыйбаларды өткөрүп мындай натыйжага жетише албай алсыздыгын сезишип багынып беришкен. Эгерде табыштар намаз нафс оорусунан айыктыраарын билгенде рецепттеринин башында жазышмак. Руханий орууларын сырын Аллах Таала гана билет Аллах Таала Куранда ушундай деген.:

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ

اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

“Алар – ыймандуулар жана Аллахты эстөө менен жүрөгү тынчтанган адамдар. Көңүл бургула: Аллахты эстөө менен жүрөктөр тынчтанат!”

Намаздын баары зикир жана ибадат, ошон үчүн ал көкүрөктү ачат. Жүрөктөгү тардык жана сыгылычты кетирет.

Ким Аллах Тааланын бул сөзүнө көңүл бурса:

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾

“Билебиз, алардын айткандарынан көкүрөгүң кысылып турат. Эми сен (көкүрөгүң кайра кең болушу үчүн) Раббинче (көп) тасбих (мактоо) айтып, (көбүрөөк) сажда кылуучулардан бол!” (Хижр:97-98) {бул чын ыклас менен шариятта буйрулгандай кылып аткарса гана.}

Намаз окуп бүткөндө инсан көкүрөгүндө жеңилдикти, андан бир оорлук алынып коюлганын сезет, ошондой эле кайраттуулук жана ырахат табып намаздан чыкпаганымда эле деп үмүттөнөт. Эмнеге дегенде намаз анын кубанычы, руху жана жүрөгүнүн бейиши, бул дүйнөдө эс алатурган жайы. Намаздан сырт ал өзүн сыгылып, тар жүргөндөй сезип, намаз бүткөндө эмес намаз окуп жатканда эс алат. Намазды өз убагында бүт шарттары менен толук аткаргандыгына кубанат.

Сүйүктүү Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Намаз окуйлу, намаз окуу менен эс алалы.” деп Билалга минтип кайрылган: “Эй Билал, элди намазга чыкыр, намаз менен бизди эс алдыр.” {Хадис сахих}

**17}. Намаз – бул нур, намаз – бул далил,
намаз – бул тазалык.**

Намаз- бул нур, жүрөктөн карангылыкты жана датты кетирип чындык менен жалганды айырмалата билдирет. Көрүп сезип жүргөнүбүздөй намаз өз ээсинин жүзүн нурданып сулуулук жана сүр берет. Ошондой

эле жүрөгүн нурдап, билим нурун ачат. Пайгамбарыбызга (ага Аллахтын салават саламдары болсун) жакын сахабалардан болгон Абу- Дарда: “Түндүн карангылында кабырдын карангылына эки рекээт намаз окугула,” – дегендей. Намаз кабырды нурдантат.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Намаз нур,” – деди. {муслим}.

Ошондой эле, “Намаз далил,” – деди. {муслим}. Пенденин ыйманына далил.

Бурайда (Аллах андан ыраазы болсун) : “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Карангыда мечитке баргандарга, кыямат күнү толук нур берилерин сүйүнчүлөдү ,” – деп айтты,”- деп риваят кылат. {Сахих}

Абдулла бин Умар (Аллах алардан ыраазы болсун): “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) бир күнү, намаз жөнүндө айтып жатып: “Ким намазды калтырбай окуса кыямат күнү намаз ага нур,

далил жана куткаруучу болот,” – деди,”- деп риваят кылат. { Хадис хасан }

Пагамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) “Кыямат күнү үммөтүмдү пешенесиндеги кашкасынан тааныймын,”- деди. {сахих хадистин жалпы мааниси}.

18}. Намаз Роббубуздуң белеги.

Намаз башка парыздарга караганда көптөгөн өзгөчөлүктөр менен айырмаланды.

Намаз өзгөчө улук амалдардан болгондугу үчүн анын улуктугун, кадырын белгилеп Пайгамбарыбызга исроо кечесинде Аллах Таала өзү эчкимди ортомчу кылбай парз кылды. {башка ибадаттардын баарын Жабраил периште аркылуу жиберген}. Сахих хадисте келгендей: “Ким беш убакыт намаз окуса элүү убакыт намаз окугандын сообун алат.”

Намаз, Роббубуздуң бизге берген белеги болду. Аллах Таала өзүнүн сүйүктүү пайгамбарына улук мираж кечесинде белек

кылып берди. Мындай белек мурда эчкимге берилген эмес жана берилбейт да.

19}. Намаз Аллах Тааланын жакшылыктарына шүгүр кылгандык.

Шүгүр кылуу жүрөк, тил жана дене мүчөлөрү менен болот.

Аллах Таала Куранда:

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ

"Эгер (Менин нээматыма) шүгүр кылсаңар (силердин нээматты) көбөйтөмүн."-деп айткан. (Иброхим: 7)

Аллах Таала Куранда:

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ

رَحِيمٌ

“Эгер Аллахтын нээматтарын санасаңар, бүтүрө албайсыңар. Аллах Кечирүүчү, Боорукер.” -деп айткан. (Нахл:18)

Эгерде Аллах Тааланын бизге берген жакшылыгына эсеп жок болсо, берген нерселери биринин артынан бири үзүлбөй нөшөрлөп жааган жамгырдай болуп үстүбүзгө төгүлүп турса. Аллах Тааланын берген жакшылыктарына шүгүр кылуу үчүн Периштелер сымаал ар дайым ибадат кылуубуз керек болот.

Аллах Таала Куранда:

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

“Түнү-күнү чарчабай-зерикпей Ага тасбих айтышат.” -деп айткан. (Анбия:20)

Бирок периштелердей ар дайым рүкү, сажда кылуу, же ар дайым зикир кылуу мүмкүн эмес болгондуктан, намаз биздин акыбалыбызга, абалыбызга жараша берилген.

Аллах Таала Куранда:

﴿١٧﴾ وَأَعْبُدُوهُ وَأَشْكُرُوا لَهُ

“Өзүнө гана ибадат кылып, жалгыз
Өзүнө шүгүр кылгыла!” -деп айткан.
(Анкабут:17)

Аллах Таала Куранда:

﴿١١٤﴾ وَأَشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

“Эгер Аллахтын Өзүнө ибадат кылчу
болсоңор, Анын нээматтарына шүгүр
кылгыла.” -деп айткан. (Нахл:114)

Намаз- амалдардын эң абзели болгондуктан,
намаз окуу Аллах Тааланын жакшылыктарына
шүгүр кылуунун эң улук белгиси.

“Аллах Таала өз элчисине сүйүнчүлөп:

﴿١﴾ إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ

“(Оо, Мухаммад) чынында Биз сага «Каусарды» бердик”-деп бейиштеги Кавсар дарыясын бергенин сүйүнчүлөп, ушул аятты түшүргөндө ушул аяттын артынан жакшылыкка кантип шүгүр кылуу керек экенин ишаарат кылып:

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْخَرْ

“Сен эми, (ушул жакшылыктар үчүн шүгүр кылып) Раббин үчүн намаз оку жана курмандык чал!”- деген аяттын түшүрдү. (Кавсар: 1,2)

Ошондой эле Пайгамбарыбызга Меккенин ачылышын насип кылганда Аллахтын элчиси шашылып Абу-Талиптин кызы умму-Хааниндин үйүнө кирип, жуунуп, тазаланып, сегиз рекээт намаз окуган. Бул окуган намазы “ФАТХ” намазы деп аталат. {Бухари жана Муслимде келген.}

Мугиро бин Шуъба (Аллах андан ыраазы болсун) риваят кылат, “Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) буттары шишип кеткенче намазда турган, ошондо ага: “Эмнеге минтип өзүңдү

кыйнайсын, сенин келечектеги жана өткөн күнөөлөрүң кечирилген го?” –деп айтылганда. Ал: “Мен шүгүр кылуучу пенделерден болбойунбу?” – деген. {Хадис сахих.}

Эй, бул дүйнөнүн кызыкчылыктары менен алек богондор, бул дүнүйөгө азгырылып Аллах Таала берген ден – соолук, ырыскы, мал, дүнүйө, бала-чака жана бардык жакшылыктарды унутпай жакшылыктардын кадыр баркына жете бил. Аллах Таалага чыныгы шүгүр кылуучулардан бол.

Аллах Таала Куранда:

وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ

“Ким шүгүр кылса-өзүнө пайда”- деген
(Намл: 40)

20}. Намаз жамандыктардан тыят.

Чын ыклас менен окулган намаз ээсин жаман ышлас нерселерден тыйып жакшы түз жолго баштайт. Ошон үчүн кобүнчө намаз окугандарды түз туура жүргөнүн көрөсүң.

Аллах Таала Куранда:

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ

وَالْمُنْكَرِ ۗ

“Намазды (калтырбай) орундат. Чынында, намаз бузук жана күнөө иштерден кайтарат.” -деп айткан.

(Анкабут:45)

Эгерде инсандын намазы оңолсо, башка амалдары да оңолот. Аллах Тааланын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Кыямат күнү пенде эн биринчи суралган нерсе бул анын намазы, эгерде намазы оңолсо башка амалыда оңолот,” – деди. {Хадис сахих}

21}. Намаз күнөөлөрдү өчүрөт.

Аллах Таала Куранда:

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ

يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَٰلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾

“(Оо, Мухаммад!) Күндүздүн эки тарабында (түшкө чейин жана түштөн кийин) жана түндүн бир бөлүгүндө намаз оку!

Чынында жакшылыктар жамандыктарды (күнөөлөрдү) кетирет. Бул – эскерүүчү адамдар үчүн эс-кертүү.”-деп айткан.
(Худ:114)

Үйбашада ибну Сомит (Аллах андан ыраазы болсун) : “Күбөлүк келтиремин мен Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Ким Аллах Таала парз кылган беш убакыт намаздын дааратын жакшы алып өз убактында окуса, ошондой эле рүкүсүн, саждасын толуктап, Аллахтан коркуу менен окуган болсо ага Аллахтын күнөөсүн кечирем деген убадасы болот. Ким аткарбаса ага

Аллахтан болгон убада жок. Кааласа аны кечирет, кааласа аны азаптайт,” – дегенин уктум,” деди. {Хадис сахих}

Абу Саъид ал- Худрий (Аллах андан ыраазы болсун) Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Беш убакыт намаз, намаз араларындагы күнөөнү өчүрөт {жууйт} дегенин укту, анан Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Билесинби, эгерде бирөө бир жерде иштесе, үйү менен жумушунун ортосунда беш дарыя болсо, анан ал өз жумушуна келгенде каалаганын кылса, чандап же тердеп анан ар бир дарыядан өткөн сайын жуунса, андагы кирден эмне калат? Намазда ошондой. Күнөө кылган сайын намазда дуба кылып кечирим сурайт, анын мурда болгон күнөөлөрү кечирилет,” – деди.

Абу Зар (Аллах андан ыраазы болсун) риваят кылат: “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) бак – дарак саргарып, жалбырактар түшүп атканда эшикке чыгып, бир бутакты кармап кагып жалбырактарын төгүп, “эй абу Зар” – деди. Мен, “угуп жатам, Оо Аллахтын элчиси,” –

дедим. Ал: “Мусулман пенде Аллах үчүн гана намаз окуса, анын күнөсү ушул жалбырак, бул дарактан төгүлгөндөй төгүлөт,” – деди. {Хадис хасан}

22}. Намаз мусулмандардын кыйынчылыктагы баш калкасы.

Мусулмандын башына кандай гана кыйынчылык түшпөсүн ал тез намазга жыгылып, Аллахка жалбарып жардам сурайт.

Аллах Таала Куранда:

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

“Сабырдан жана намаздан жардам (кубат) алгыла.”- ”- деген (Бакара:45)

Аллах Таала Куранда Пайгамбарыбызга кайрылып:

وَلَقَدْ نَعَلْنَا أَنْتَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٧٧﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٧٨﴾ وَأَعْبُدْ رَبَّكَ

حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٧٩﴾

“Билебиз, алардын айткандарынан көкүрөгүң кысылып турат. Эми сен (көкүрөгүң кайра кең болушу үчүн) Раббиңе (көп) тасбих (мактоо) айтып, (көбүрөөк) сажда кылуучулардан бол! Жана сага өлүм келгенге чейин Раббиңе гана ибадат кыл!” - деп айткан. (Хижр:97-99)

Аллах Таала өз элчисине душмандардын айткан сөзүнөн көкүрөгүң кысылса намаз оку, намаз көкүрөктөгү кыйынчылыкты кетирет, көкүрөктү ачат деп жатат.

Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) үммөттөрүнө үлгүсүн көрсөтүп, башына бир мүшкүл түшсө намазга

шашылчу. Хузайфа (Аллах андан ыраазы болсун) : “Ахзаб түнү Аллахтын элчисинин алдына келсем ал чепкенге оронуп намаз окуп жаткан экен, Аллахтын элчисине бир мүшкүл болгондо, ал намаз окучу,” – деди.

Моомундардын амири Али (Аллах андан ыраазы болсун) : “Бадр түнү биздин баарыбыздын уктап жатканыбызды көрдүм, бир гана Аллахтын элчиси талдын астында таң атканча намаз окуп дуба кылды,” - деди.

Сабит (Аллах андан ыраазы болсун) риваят кылат: “Эгерде Аллахтын элчисине бир кыйынчылык болгондо үй – бүлөсүнө намаз окугула, намаз окугула!” – деп айтчу.

Сабит (Аллах андан ыраазы болсун) риваят кылат: “Бардык пайгамбарларга кыйынчылык болгондо, намазга шашылчу,” – деди.

23}. Намаз – бул калканыч {коргон}

Аллах Таала Куранда:

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوَسْطَىٰ

“Намаздарга, айрыкча орто намазына бекем болгула!” -деп айткан. *(Бакара:238)*

Бул коргоон Аллах Таала менен пенденин ортосунда болот.

Бул аятта: “Сен намазды сактап бекем калтырбай оку, намаз окууга буюрган Аллах сени сактайт,” – деген маанини берет.

Аллах Тааланын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Ким эртен мененки намазды жамаат менен окуса, ал Аллахтын коргоосунда,” деди. {Хадис хасан}

Абу Хурайра (Аллах андан ыраазы болсун) риваят кылат: Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Ким үйдөн сапарга чыкканды кааласа эки рекет намаз окусун, ал сырткы жамандыктардан сактайт. Эгерде сырттан үйгө келсе эки рекет намаз окусун аны үйдөгү жамандыктардан сактайт,” – деди. {Хадис хасан}

24}. Намаз ырыскыга себеп.

Аллах Таала Куранда:

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم

بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ﴿٩٦﴾

“Эгер айылдардын элдери ыйманга келип, такыбаа болушса, Биз аларга асмандардан жана жерден берекелерди ачып коймокпуз.” -деп айткан. (Агрооф:96)

Аллах Таала Куранда:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ

لَا يَحْتَسِبُ ﴿٣﴾

“Ким Аллахка такыба кылса, анын жолун ачып койот. Жана ойлобогон тараптан ырыскы таап берет.” -деп айткан.

(Талак:2-3)

Ким такыбалык кылса, намазды өз убагында окуп Аллах Тааланын буюрганын аткарып, кайтарганынан тыйылса, күтүлбөгөн жерден ырыскы берет.

25}. Намаз эки дүнүйө бактылуу болуунун себеби.

Аллах Таала Куранда:

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ

خَاشِعُونَ ﴿٢﴾

“Момундар жеңишке (Бейишке) жетишти. Алар намаздарында (Аллахтан) коркуп турушат.” -деп айткан.
(Му'минуун: 1-2)

Аллах Таала Куранда:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ﴿١﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿٢﴾

“Ким (ыйман менен) тазарган болсо, ал ийгиликке жетти! Жана Раббисинин ысымын эскерип, намаз окуса (ийгиликке жетти).”- деди (Ала: 14-15)

Бул аятта “Намазды бактылуулук,” – деп жатат.

“Хаййа алассолах Хаййа алал фалах” – деп, күндө беш убак намазга чакырган азанда да, намазга келгиле, бактылуулукка келгиле, – деп айтылат.

26}. Намаз даражаны көтөрөт.

Аллах Таала Куранда:

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ

مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾

“Түндүн бир бөлүгүндө туруп, өзүң үчүн нафил намаздарын оку. Мүмкүн (ошондо) Раббин сени макталган орунда тирилтээр!” -деп айткан. (Исроо: 79)

Түндө тахажжуд намазын окугандыгы үчүн пайгамбарыбызга Аллах Таала макталган макам берди жана эң шарапаттуу орунга жетти.

Ъамр бин марро ал- жуханий (Аллах алардан ыраазы болсун): “Бир киши Аллахтын элчисинин алдына келип: “Оо Аллахтын элчиси! Эгерде мен Аллахтан башка сыйынууга татыктуу зат жок жана сени Аллахтын элчиси деп ыйман келтирсем, беш убак намаз окусам, зекет берсем, рамазан айында орозо кармап түнү намаз окусам, мен кимдерден болом?”- деди. Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Чынчылдардан {сыддиикиин} жана шейиттерден болосун,” – деди.

Абдулла бин Ыамр (Аллах алардан ыраазы болсун) : “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Бейиште ичинен сырты сыртынан ичи көрүнгөн үй бар,” – деди. Абу малик ал- Ашъарий (Аллах андан ыраазы болсун) : “Булар ким үчүн? ” – деди. Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Ким жакшы сөз сүйлөсө,

муктаждарга тамак берсе жана эл уктап жатканда намаз менен таң атырса,” – деди”- деп, кабар берет.

Абу Хурайра (Аллах андан ыраазы болсун) : “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Багымдат намазында Билалга: “Эй Билал, исламда эң үмүтүн чоң кылган амалың жөнүндө айт! Бейиште мага жакын жерде бут кийиминдин үнүн уктум,” – деди. Билал (Аллах андан ыраазы болсун) : “Үмүтүм чоң амал кылган деле жокмун, бир гана ар даарат алганымда күндүзбү же түндөбү ошол замат насип кылган намазды окучумун,” – деди,”- деп кабар берет. { Бухари }

Абу Хурайра (Аллах андан ыраазы болсун) : “Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Мен силерге Аллах Таала күнөөңөрдү кечирген, даражаңарды көтөргөн амал жөнүндө кабар берейинби?” – деди. Сахабалар: “Ооба, Оо Аллахтын элчиси”- дешти. Ал: “Машакатта {күн суукта} дааратты толук алуу, мечитке көп кадам койуп баруу, намаздан кийин, намазды күтүү, Аллах жолунда чек ара кайтаруу,” – деди,”- деп кабар берет. { Сахих Муслимде келген }

Аллахтын Элчисинен (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Абу Хурайра (Аллах андан ыраазы болсун) риваят кылат: “Ким эрте кеч мечитке барса, ар бир барганына Аллах Таала ага жаннаттан бир орун (даража) даярдап койот .” { Бухари Муслим }

27}. Намаз туура жолдун ачкычы.

Мусулмандардын намаз окуп жатканын көрүүсү, көптөрдүн исламга кирүүсүнө себеп болгон.

Германиялык бир киши мусулмандын намаз окуп сажда кылганын көрүп таң калат. Анын намаз окуганын карап, ал бүткөнчө күтөт. Намаз окуп болгон соң анын жанына келип бул кыймыл аракеттер жөнүндө сурайт. Өзгөчө сажда жөнүндө сурайт. Ал мусулман намаздын маанисин, хикматын жана анын инсанга болгон таасирин түшүндүрүп жатканда таң калып көзүн албай угуп, мурда, көптөн бери издеп жүргөнүн, куса болуп жүргөн нерсесин тапкандыгына жана аны угуп жаткандыгына кубанып да турду. Кийин германиялык өзүнүн

таң калганын себебин айтып ички дүйнөсүнө бир нерсе жетпегендей болуп ар дайым сыгылып жүргөнүн айтып, анан жүзүн жерге койоору менен ырахаттанганын айтат, качан сыгылып, нафс оорусу кайталанганда ырахат табуу үчүн кайра – кайра пешенесин саждага кое турганын айтат. Бул мусулмандын пешенесин саждага койгонун көргөндөн кийин, өзүнүн жүзүн жерге койгону эсине келип, мусулмандан сурап бул ырахаттын сырын билет.

Мусулман аны жакын арадагы Исламий борборго алып барды, ал жердегилер ага Исламды кеңири түшүндүрүштү. Ошол жерде күбөлүк келмесин айтып, Исламды кабыл кылганын жарыялады.

Америкалык АбдусСабур Билар христиан динине чакырууда аракетчил болгондуктан өзүн Америкалык Петр деп атачу. Ал жол кырсыгына туш болуп бир жылга ооруканага жатып калат. Сыналгы сатып алып өз бөлмөсүнө коюп алат. Сыналгы көрүп олтуруп Меккеде мусулмандардын намаз окуп атканын көрөт. Сауд падышасы, министирлери менен өз жүздөрүн жерге коюп намаз окуганы таң

калдырып, өзүнө, мына өз Роббусуна сыйынуу дал ушундай сүрөттө болуу керек дейт. Бирок мен ошол убакка чейин Ислам жөнүндө кабарым жок эле. Ошол намаз окугандардын эч бир текеберлиги жок эле, эмнеге дегенде алар сыйынуу иретинде өз жүздөрүн Аллах үчүн жерге коюп жатышты. Өзүмчө – “бул, сыйынуунун эң абзел жолу,” – дедим дейт.

Австралиялык Норман Дублинкейт Исламды кабыл алгандыгы жөнүндө мындай дейт: “Мен Ливиянын чөлүндө болгонумда бир киши колу менен кумду тегиздеп, ыклас менен кол байлап жанындагылардын баарын унутуп бир кыймыл аракеттерди кылып атканын көрдүм. Анын кыймылдарына таң калып жанымдагылардан, “бул эмне кылып жатат”- деп сурасам, алар “намаз окуп жатат”- дешти. “Ушундай жөнөкөйлүк, эч кандай ырым жырымсыз эле сыйынганга уруксат берген кандай дин экен”- деп, анын динин сурадым?. Ошол убактан баштап баардык диндерди изилдей баштадым. Ислам дини алардын ичинде эң туурасы болуп, акырында Исламды кабыл кылдым.

Дүнүйөгө таанымал болгон Льюпольт Файстын Исламга кызыгуусуда мусулмандардын намазын көрүүсүнөн башталган. Анын Исламды кабылдашы ошол кылымда Ислам дааватына чоң ийгилик болгон. Ал мындай дейт: “1922 чи жылы эски Кудс шаарында жашачумун. Көбүнчө үйдүн артындагы чоң терезеден шаарды карап олтурчумун. Тереземден чоң бош жер көрүнчү, ал жер ажы деген кишиники эле. Ал беш убакыт намазга элди чогултуп имам болуп окучу. Анын намаз окуганын карап олтуруп чын ыкласы, бүт руху менен берилип окуганын сезчүсүн. Алардын окуган намазын көргөндү сагынчумун. Ажы англис тилин бир аз түшүнчү. Мен андан: “Аллах Таалага моюн сунганыңарды билдирүүнөр үчүн Аллах Таалага силерден ушул кыймыл аракет, жыггылып турууңарды талап кылабы, ичинде, жүрөгү менен окуса жетиштүү эмеспи?. Бул эмне деген кыймыл аракеттер?” – деп сурап, “бул суроом менен капа кылып албадымбы,” – деп, өкүнүп да турдум. Эмнеге дегенде мен аны капа кылгым келген эмес. Ал мен үчүн сыйлуу киши эле. Айткан сөзүмө капа болуу же таң калуу бери турсун, анын жүзүнө жылмайуу пайда болуп, мага: “Анда кандай жол менен

сыйынуубуз керек? Аллах Таала дене менен рухту бирге жараткан эмеспи, бирге жараткан болсо, анда сыйынуу дене жана рух менен болушу керек эмеспи?” – деп, анан мага: “Ук, биз, мусулмандардын эмне үчүн ушундай намаз окуганыбызды түшүндүрүп берейин. Биз жүзүбүздү Каабага буруп намаз окуйбуз, ошол эле убакта дүнүйөдөгү баардык мусулмандар, кайсыл жерде болбосун баары Каабага карап намаз окушун билебиз. Биз баарыбыз бир денедейбиз. Бул сыйынуу биздин дене тил жүрөгүбүздү камтыйт. Дене менен кыям, рүкү, саждаларды, тилибиз менен Куран таспилерди жана жүрөгүбүз менен Аллах Тааланын буйругуна баш ийип, сооп үмүт кылып азабынан коркуп, намазда окуган сүрөө таспилердин маанисине көңүл буруу менен намаз бүткөнчө Аллах Тааланын улуктугун эстеп жалгыз Аллах Таала гана сыйынууга татыктуулугун унутпайбыз. Бул, адамдын бардык денесин камтыган жалгыз ибадат,” – деп сөзүн бүтүрдү.

Бул "Меккеге сапар" аттуу китебиндеги өзүнүн Исламды кабыл кылгандыгы жөнүндө айтканы кыскартылып, жалпы мааниси жазылды.

ЭКИНЧИ БӨЛҮК

Намазды таштоо кабыр азабынын
себептеринен.

Аллах Таала Куранда:

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا

وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾

“Ал эми, ким менин зикиримден (Дин эрежелери баяндалга Китебимден) жүз бурса, ага тар (оор) жашоо бар.

Аны Кыя-мат Күнү сокур абалда тирилтебиз.” -деп айткан. (Тоха:124)

Эч кандай күмөн жок, эгерде инсан бул дүнүйөдө Аллах Тааланын айтканын кылбаган болсо, ага кабырда азаптуу жашоо болот.

Намаз окубоо аманатка кыянат кылуу.

Аллах Таала Куранда:

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا

أَمْنَتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

“О, ыйман келтиргендер! Аллахка, Анын Пайгамбарына жана силерге ишенип тапшырылган аманаттарга билип туруп кыянат кылбагыла!”-деген, (Анфаал:27)

Негизи күнөө кылуунун баары кыянат болуп эсептелет, алардын башында намаз турат.

Аллах Таала Куранда:

﴿٢٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ﴿٢٨﴾

“(О, момундар!) Аллах силерди аманаттарды өз ээлерине кайтарууга буюрат.” -деп айткан. (Нуса:58)

Аллах Таала Куранда:

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ
فَأَبَيْنَ أَنْ تَحْمِلَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ﴿٧٢﴾

“Биз аманатты {ислам шариятын оболу} асмандарга, жерге жана тоолорго сунуштадык. Алар аны көтөрүүдөн коркуп, баш тартышты. Анан аны инсан өз желкесине алды.” -деп айткан. (Ахзаб:72)

Аллах Таала Куранда:

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ
هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٧٤﴾

“Алар өздөрүнүн аманаттары менен убадаларын аткаруучулар.

Дагы алар намаздарын сактоочулар.” -
деп айткан. *(Му'минуун: 8-9)*

Аманаттын мааниси бир буюмду сактоо менен эле чектелбей Аллах Таала аманат кылып берген шариатты да камтыйт.

Намаз – эң чоң аманат, аны Аллах Таала бизге аманат кылып берди. Ким аткарбаса ал Аллах Тааланын аманатына кыянат кылган жана келишимди бузган болот.

Аллах Таала Куранда:

وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

“Аллахтын берген нээматын эстегиле.”-
деген. *(Аал-Имроон: 103)*

Эй мусулман бир тууганым, качанга чейин Роббуң намаз окууга чакырса сен андан баштартасың?. Качанга чейин Аллах Таала сага жакшылыктарын берсе, сен Ага күнөө кылуу менен каршы чыгасың?.

Тез тообага кайтып Аллах Таалага жакында,
Ал Мээримдүү, Кечиримдүү, Берешен Зат.

Барооъ бин Таазиб (Аллах андан ыраазы болсун) : Күндөрдүн биринде биз Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) менен элек, Ал бир жамаатты көрүп калып: “Булар эмнеге чогулуп турушат?” – деди. Аллахтын элчисине: “Казып жаткан кабырга чогулуп турушат,” – дешти. Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) чочуп кетип, сахабалардын алдынан шашылып кабырга барып, алардын эмне кылып жатканын көрүү үчүн алардын арасынан өттү. Кийин сакалы суу болгонго чейин ыйлады. Анан бизге келип: “Эй мусулман бир туугандарым! Мына ушундай күнгө даярдангыла,” – деди. {Хадис хасан}

ҮЧҮНЧҮ БӨЛҮК.

Эскертүүлөр жана муктаж болгон осуяттар

1. Диний илим алганга аракет кыл.

Аллах Тааланын Элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Илим алуу бардык мусулмандарга парз,” – деди. {хадис хасан}.

Бул хадисте баары билгенге зарыл болгон илим жөнүндө айтылып жатат.

Аллахтын Элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Аллах Таала кимге жакшылык кааласа ага динди түшүндүрөт,” – деди. {Бухари, Муслим}.

Урматтуу мусулман бир тууганым ибадатың туура болуу үчүн динди түшүнгөнгө, өзгөчө намазды түшүнгөнгө аракет кыл.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Менин намаз окуганымды көргөнүңөрдөй намаз окугула,” – деди. {Бухари Муслим}. Пайгамбарыбыздын

(ага Аллахтын салават саламдары болсун) кантип намаз окуганын уламалардан сурамайын же китептерден окумайын билбейсиң, илим издегенге муктажсың.

2. Намаз окууда бир- бирине насаат кылуу.

Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) “Дин насаат”- дегенден кийин, намаздын диндеги ордун жогоруда окуп билген соң, мусулман, башка мусулман бир тууганы намаздын акысын толук аткарбаганын көргөндө ага насаат кылуусу зарыл болот.

Бизге чоң үлгү болгон Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) намаз акысын толук аткарбаганга: “Кайт, кайра намаз оку, сен намаз окуган жоксуң,” – деп, кайра – кайра үч жолу кайтарган. Ал сахаба: “Сени жиберген Зат менен ант, мен мындан артык намаз окуганды билбеймин, мага үйрөт,” – дейт. Кийин Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) ага намаз окуганды үйрөтөт. Узун хадистин жалпы мааниси. {Бухари Муслим}

3. Намаз убактысы кирери менен намаз окууга аракет кылуу.

Аллах Таала Куранда:

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

“Албетте, намаз момун адамдар үчүн өз убактысында окулуучу парз болду.” -деп айткан. (Ниса:103)

Аллахтын Элчиси: “Намазды өз убактысында окуу амалдардын абзели,”- деди. {Бухари, Муслим}

4. Багымдат намазын мечитте жамаат менен окуу.

Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) : “Эгерде Багымдат менен Куптанда кандай жакшылык бар экенин билгенинерде жөрмөлөп болсода келмексинер”- деген. {Бухари}

5. Хушуъ менен намаз окуу.

Пайдалуу намаз хушуъ менен окулган намаз.

Аллах Таала Куранда:

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ

خَاشِعُونَ ﴿٢﴾

“Момундар жеңишке (Бейишке) жетишти. Алар намаздарында (Аллахтан) коркуп турушат.¹” –деп, (Му’минуун: 1-2) хушуъ менен намаз окуу зарыл экенин айтат.

Намазда Аллахты эстеп, андан коркуп туруу зарыл болгондуктан, пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) намазга баратканда чуркабай барууну буйруган, эмнеге дегенде чуркап барганда чарчап, энтигип калат намазда турганында, ошондой эле тамак даяр болгондо да намаз окууну тыйган, намазда тамакты эстебей хушуъ менен Аллахты эстеп намаз окуу үчүн.

¹ Арабчадагы «хушуу» сөзү, «коркуп жана үмүт кылып туруу» деген маанини билдирет.

Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) “Түндө тахажжудка турганыңарда уйкуңар келип жатса уктагыла”- деген. Тахажжуд намазын хушуъ менен окуу үчүн.

Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын салават саламдары болсун) дубасында: “Сенден көркпой, баш ийбеген жүрөктөн сакта,” – деген.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун): “Бул үммөттөн эң биринчи алынган, көтөрүлөн амал, ал хушуъ,” – деген. {Хадис хасан}

Намазда хушуътун пайда болуунун себептери: Жүрөк менен намаз окуу, жүрөгүн намаздан башка нерселер менен алектендирбөө, намаздын алдында зарыл иштерин бүтүрүү, кулагын, көзүн алаксыткан нерселерден айрылуу, Акыретти эстөө, Аллах Тааланы көрүп тургандай намаз окуу, сен көрбөсөң да Аллахтын көрүп турганын унутпоо. Ар бир намазды, “акыркы намаз”- деп окуу. Чындыгында эле ар бир намазыбыз акыркы болуп калышы мүмкүн.

6. Нафил намаздарды көп окуу.

Нафил намаздар чептин алдынан казылган андай, же шаарды айландырып курулган коргондой. Душман кол салатурган болсо, андан же коргондон өтмөйүн шаарга зыян келтире албайт. Ким нафил намаздарына бекем болсо, ал парз жана сүннөттөргө андан да катуу болот. Эмнеге дегенде ал мойнуна жүктөлгөн намаздарды аткарып андан кийинки кошумча намаздарды окуп жатат.

Жаш балдар жана Намаз

Урматтуу мусулман бир тууганым жаш баланы намаз ибадатына тарбиялоодо, Исламды карманып, Ислам жолунда бекем өсүшүн каалаган ата энелер үчүн кээ бир насааттар:

1. Жаш балдар чондордун бардык кылган иштерин туура деп ойлошот. Ата энелер болсо балдары үчүн эң туура жана биринчи үлгү.

Ошон үчүн жаш балдар ата энесине окшошкулары келип, үлгү алып туурап башташат. Эгерде алардын жаш убагында

жакшы үлгү жок болсо, анда алар башкаларды өздөрүнө үлгү кылып алышат. Ошон үчүн ата – эненин намазга бекемдиги балдарынын да намазга бекем болуусуна катуу таасир берет.

2. Ата эне балдарына Ибрахим алайхиссалам өз балдарына дуба кылып сурангандай дуба кылып Аллахтан сурануусу керек. Куранда Ибрахим алайхиссалам

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

"Оо, Раббим! Мени жана урпактарымды намазды толук окуучу(лардан) кыл!"- деп дуба кылган (Иброхим:40)

3. Ата эне балдарына, алар эсинде сактап калуулары үчүн, дааратты жана намазды оозеки үйрөтүп анан иш жүзүндө да көрсөтүү керек.

4. Ата эне балдарына даарат жана намаздын фазилеттерин үйрөтүүсү зарыл, алар ар дайым дааратта жүргөнгө кызыктар болуп намаздан

калбоону үйрөнүп – бул улук сооптордон кур калбаганга аракет кылат.

5. Ата эне балдарын жашынан баштап намазга үйрөтүп жакшы сылык сөздөрдү айтуудан тажабашы керек. Өздөрү балдарына үлгү экенин унутпастан, үйүндө көп нафил намаздарын шашпастан кыямда, рүкүдө, жана саждаларда көпкө туруп намаз эң улук ибадат экенин көрсөтүп, Аллахтын буйругун аткаруу биринчи орунда тураарын көрсөтүүсү керек. Бул балдарына терең таасир калтырат. Ошондо балдар намазды үйрөнүп сүйө башташат.

6. Кээбир убакта балдары намаз окугандыктары үчүн белек берсе да болот. Ар берген сайын түрдүү белектерден берип.

7. Ата эне балдары жакшы көргөн убактарды намаз менен байланыштыруусу. Мисал: Бакка бара турган болсо Бешим намазынан кийин барабыз десе, алар өз убагында даарат алып намаздын убактысын күтүп, намаз окууга шашылат. Өздөрү жакшы көргөн нерсе менен байланыштуу болгондуктан, ошол намазды да жакшы көрө башташат.

8. Ошондой эле балдары менен баардык убакыттарды намазга байланыштуу кылып бөлүүсү. “Бешимден” кийин бул ишти кылабыз, “Асырдан” кийин жолугушабыз, “Шамдан” кийин тамактанабыз дегендей. Ошондо балдарда өз убактыларын намаз менен тартиптештирүүнү үйрөнүшөт.

9. Намаздын орду, кадыры жөнүндө толук түшүнүк алуулары үчүн намаздын фазылеттерин кайталап эскертип туруу.

10. Балдарды жаш кезинен мечитке ээрчитип барып, мечитте жамаат менен намаз окууга жана илимий сабактарды укканга акырындык менен көндүрөт. Жаш балдар табыятынан чондорду туурап, алар менен чогуу иш кылганды жакшы көрөт, ошол үчүн ата эне өздөрү иш жүзүндө аткарып көрсөтүүлөрү керек.

11. Мечит жөнүндө жакшы нерселер көп айтуу. Жакшы нерселерди мечит менен байланыштыруу. Мисал: “Бул таттууну мечиттин жаныдан сатып алдым, мен бир кооз имарат көрдүм жакында сени ошол жерге

намаз окуганы алып барам,” – деп. Мечитке көп келген балдар менен тааныштыруу.

12. Жаш балдарды мечитке кызыктырууга көңүл буруп мечиттен алыстаткан көңүлүнө жакпаган нерселерден жана зордоп алып баруудан этият болуу.

13. Жумага алып барганда балдарын жарыштырып, жума хутбасында эмне дегеним жөнүндө ким айтып берет деп, кызык тыруу.

МАЗМУУН

Баш сөз.....	3
Кириш сөз.....	5
Биринчи бөлүк.....	7
Намаздын фазилеттери жана ага кызыктыруу {үгүттөө}.....	7
1}. Намаз Исламдын шахада келмесинен кийинки эң улук ибадат.....	7
2}. Намаз – диндеги эң зарыл нерсе.....	8
3}. Намаз фарздардын жана рүкүндөрдүн эгизи.....	10
4}. Намаз бардык ибадаттардын башы {башаты}.....	12
5}. Намаз Аллах Тааланын буйругу.....	14
6}. Намаз Пайгамбарыбыздын эң акыркы осуяты.....	16
7}. Намаз, мусулмандын кылган ишинин күзгүсү жана жүрөгүндө динди канчалык улуктагандыгынын таразасы.....	17
8}. Намаз – бардык диндердин негизи.....	18
9}. Намаз – бул ыйман.....	22

10}. Намаз – бул эки жүздүүлүктөн айрылуу.....	23
11}. Намаз Аллах Тааланын сүйүктүү пенделеринин жолу.....	25
12}. Намаз жер жүзүндөгү баардык маклуктардын ибадаты.....	27
13}. Намаз – бул ибадаттардын эн жакшысы.....	30
14}. Намаз Аллах Таалага жакындоо жана мээримине жеткирүүчү жол.....	31
15}. Намаз – бул жакшы кулк мүнөздүн медресеси.....	33
16}. Намаз бул ырахат жана кубаныч.....	36
17}. Намаз – бул нур, намаз – бул далил, намаз – бул тазалык.....	38
18}. Намаз Роббуздун белеги.....	40
19}. Намаз Аллах Тааланын жакшылыктарына шүгүр кылгандык.....	41
20}. Намаз жамандыктардан тыят.....	45
21}. Намаз күнөөлөрдү өчүрөт.....	47
22}. Намаз мусулмандардын кыйынчылыктагы баш калкасы.....	49
23}. Намаз – бул калканыч {коргон}.....	51
24}. Намаз ырыскыга себеп.....	53
25}. Намаз эки дүнүйө бактылуу болуунун себеби.....	54
26}. Намаз даражаны көтөрөт.....	55

27}. Намаз туура жолдун ачкычы.....	58
Экинчи бөлүк.....	63
Намазды таштоо кабыр азабынын себептеринен.....	63
Намаз окубоо аманатка кыянат кылуу.....	63
Үчүнчү бөлүк.....	68
Эскертүүлөр жана муктаж болгон осуяттар.....	68
Диний илим алганга аракет кыл.....	68
Намаз окууда бир – бирине насаат кылуу.....	69
Намаз убактысы кирери менен намаз окууга аракет кылуу.....	70
Багымдат намазын мечитте жамаат менен окуу.....	70
Хушуъ менен намаз окуу.....	70
Нафил намаздарды көп окуу.....	73
Жаш балдар жана Намаз.....	73

Баардык сунуштар үчүн: ssultann@mail.ru

ترجمة "لماذا نصلي؟"
بالروسية

“Момун эркектер менен момун аялдар бири-бирине көмөкчү. Алар жакшылыкка чакырып, жамандыктан кайтарышат. Намаздарын толук окушат, зекет беришет. Аллахка жана анын элчисине мойун сунушат. Ошолорду Аллах Өз мээримине бөлөйт. Албетте Аллах Кудуреттүү, Даанышман.”
(Тоба:71)